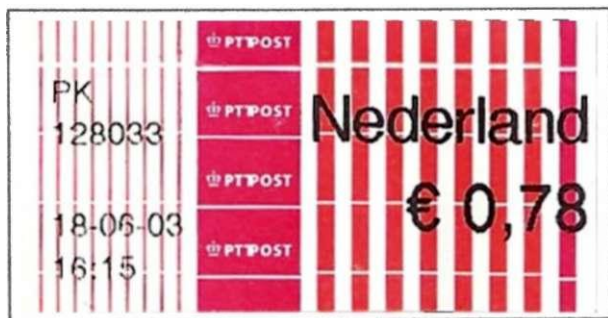

Puzzelen met baliefrankeerzegels

De verkoop van losse postzegels wordt door TPG Post als te arbeidsintensief beschouwd, dus zijn zegels tegenwoordig alleen nog te koop in verpakkingen van vijf, tien of meer stuks. Dat vermindert niet alleen het aantal lokethandelingen, maar is ook gemakkelijker bij het opmaken van de kas. Alle verpakkingen zijn namelijk voorzien van een streepjescode (barcode) die bij verkoop gelezen wordt met een leespen, waardoor automatisch een nota aangemaakt kan worden en tegelijkertijd de voorraadadministratie wordt bijgewerkt.

Als een klant aan het een poststuk wil laten frankeren, gebruikt men daarvoor dan ook geen postzegels, maar een zogenaamde baliefrankeerzegel. U kent ze wel, die stickers waarop ter plekke datum, tijd en frankerwaarde worden afgedrukt. We publiceerden er enkele jaren geleden al een artikel over in dit blad (1). Die zegels hebben als voordeel dat er alle mogelijke waarden op kunnen worden geprint, waardoor er geen voorraad hoeft te zijn. Een geavanceerde printer (die ook de verkopen bijhoudt) en een rol papier zijn voldoende.

Afb. 1: baliefrankeerzegel van het type-2001

De baliefrankeerzegels van het type-2001 werden geprint op wit zelfklevend papier dat bedrukt is met rode en oranje strepen en een postlogo dat uitgespaard is in een rode ondergrond. Op het vroegste gebruikte papier was dat het logo van Koninklijke PTT Post, later werd dat het logo van Koninklijke

TPG Post. Daarnaast hebben de zegels in de loop van de tijd een kenmerk gekregen waardoor men kan bepalen op welke postvestiging ze aangemaakt zijn. De overgang van gulden naar euro heeft op deze baliefrankeerzegels natuurlijk ook zijn sporen nagelaten.

De ontwikkelingen bij de post gaan de laatste jaren steeds sneller. Het hoeft dan ook geen verbazing te wekken dat eind 2003 een compleet nieuw type baliefrankeerzegel geïntroduceerd is. De nieuwe zegels bevatten dezelfde gegevens als het vorige type (kenmerk van de postvestiging, datum, tijd, landsnaam en frankerwaarde), maar in een nieuwe lay-out. Het opvallendste kenmerk is het nieuwe papier waarop ze geprint worden: wit papier met aan twee zijden een kartelrand, bedrukt met het logo van Koninklijke TPG Post in rood en blauw en een oranje bedrukking die bestaat uit straatnamen en huisnummers. De geprinte gegevens staat een kwartslag gedraaid ten opzichte van de gedrukte ondergrond.

2: baliefrankeerzegel van het type-2003

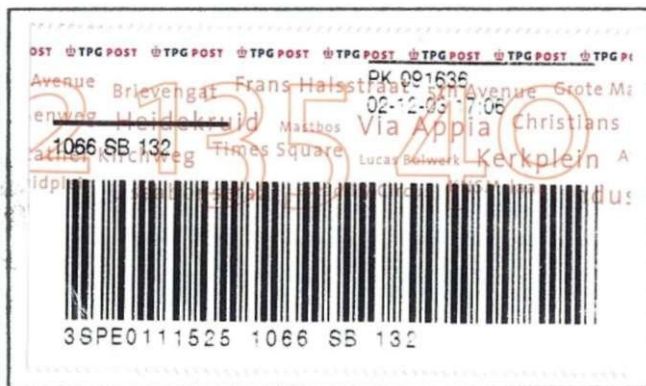
De voornaamste reden voor de uitgifte van dit nieuwe type zegel is (weer) een economische. Op het nieuwe papier worden namelijk niet alleen "postzegels" geprint, maar ook pakketzegels en de daarbij behorende servicezegels. Daarmee komt op termijn een einde aan de los verkochte pakketzegels en servicezegels, die ongetwijfeld veel duurder in aanmaak waren dan de nieuwe stickers. En bovendien: ook van deze postwaarden hoeft met op de postkantoren geen voorraad meer aan te houden. Het nieuwe papier kan daarnaast ook gebruikt worden voor de aanmaak van losse barcodestickers voor pakketten.

Postaal en technisch gezien is dit allemaal razend interessant, maar wat kun je er als eenvoudige verzamelaar mee? Je kunt een blad maken in je album met exemplaren van de nieuwe zegel in verschillende waarden. Je kunt de nieuwe pakketzegels opnemen als het afsluitende hoofdstuk

Afb. 3: pakketzegel van het type-2003

van je verzameling "Nederlandse pakketzegels 1995-2003" – of juist een nieuwe collectie beginnen. Maar je kunt met de nieuwe zegels ook gaan puzzelen.

Af. 4: barcodesticker gedrukt op het nieuwe papier

Puzzelen?

Je kunt het "puzzelen" noemen, maar ook "rolreconstructie". Bij nadere beschouwing van de oranje bedrukking van een losse baliefrankeerzegel is te zien dat deze een onderdeel vormt van een groter geheel. Met andere woorden: het complete patroon van cijfers en straatnamen is pas te zien als je meerdere zegels aan elkaar legt.

In *Filatelie* hebben we kunnen lezen dat het patroon op de papierrol zich na elke 45,5 cm herhaalt (2). Om een reconstructie te maken heb je dus minimaal 19 verschillende baliefrankeerzegels van 2,5 cm breed nodig. In de praktijk natuurlijk veel meer, want gebruikte zegels vertonen onderling grote overlappingen. Door het opnemen van pakketzegels gaat zo'n reconstructie vlotter, want een pakketzegel is maar liefs 8,6 cm breed.

Om u op gang te helpen laten we hier een voorbeeld zien van een reconstructie. Niet alle straatnamen zijn perfect te lezen, maar bij het "platen" van baliefrankeerzegels is het toch een hulpmiddel. Let op de huisnummers: 204-3c-55-2-135-40-27s-15-4-333-l-2-79-l-44-512. Of de straatnamen allemaal naar werkelijk bestaande straten verwijzen, weet ik niet. Tussen "La Rambla" (Barcelona) en de "Kalverstraat" (Amsterdam) liggen onder meer de "Via Appia" (Rome) naast veel bekende en minder bekende straatnamen uit binnen- en buitenland. De mooiste straatnaam in de lijst is de "Jan van Krimpenweg", een eerbetoon aan de grote Nederlandse letterontwerper. Als een dergelijke straat nog niet in werkelijkheid bestaat, zou die er alsnog moeten komen.

Jac Spijkerman

- (1) J.H.J. Pasop en E. Bosmans: Nederlandse frankeerstroken, een nieuw verzamelgebied. *Novioposta* 74 (2001-4), p.13-19
- (2) R.C. Bakhuizen van den Brink: Verzamelgebied Nederland. *Filatelie* januari 2004, p 27.

35T @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST
 kt Molstraat Lange Haven Gravestraat Michigan Avenue Brievengat
 Tjasker Nieuwetracht Carer de Leraar Stadhouderslaan Nieuwe Binnenhweg Heidehoek
 La Rambla Dooptkap Keltweggracht Oudehennestraat Oudehennestraat Edendrechtstraat Palmes Rijkweg
 at Rosenberg Avenue Uphold Chassey Landkade Belmont Crest Parkeringplaats Nederland
 PK 082200 15-12-03 11:24 Nierland
 PK 056104 05-12-03 11:52 Nederland
 PK 033000 15-12-03 11:56 Nederland
 PK 056101 19-12-03 12:53 Nederland
 10038605 8764 PP 41

35T @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST
 Frans Halsstraat 1636 Avenue Scotte Markt PK 004150
 Naltbos Via Appia Christians Brugge 21-01-04 10:26
 Hinas Square Lucy Balmek Kerkplein Avenue de Suffren Binnenkant
 Herraat Plein Cirkel 15 Huisweg Via Di Casaglia
 PK 091600 05-12-03 14:01 Nederland
 1836 EJ 28

@TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST
 Avenue des Champs Elysees Paterswoldseweg
 Gentoochseweg Avinguda Diagonal Falkenhorst
 Molenbaan Liosboschstraat Oude Gentweg Weeshuis
 PK 041100 22-12-03 12:02 Nederland
 PK 061760 20-11-03 13:44 Nederland
 660 6636 Eu 26

POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST @TPG POST
 Grasweg Zuikertuintje Sluseholmen Aptekarskij Prospekt
 Oude Oude Markt Weena Jan van Kringeweg Kalverstraat
 Neck rianc
 PK 041500 24-12-03 10:12 Nederland
 PK 075700 11-12-03 15:52 Nederland
 PK 012226 05-12-03 10:34 Nederland
 PK 071111 18-1-03 Nederland

Af. 5: reconstructie